

Obr. 54. Mokrá-Horákov. Svátostka sv. Benedikta pocházející z komunikace v trati „Boční žleb“. Foto P. Kos.

Fig. 54. Mokrá-Horákov. St. Benedict's devotion from the road in 'Boční žleb' field. Photo by P. Kos.

Summary

An archaeological survey was conducted in 2021 in the vicinity of the Mokrá-Horákov Quarry (Mokrá u Brna cadastral area, Brno-Country District). Artificially modified land with a rectangular shape and rural lime kiln were identified in 'Boční žleb' field. Metal finds (Fig. 54) suggest the use of forest roads probably as early as the 14th–15th century and lime production between the 19th–20th century.

Petr Kos

Moravský Písek (okr. Hodonín) „Podluží“.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Masarykovo muzeum v Hodoníně, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -547140.29, -1187124.82

V roce 2021 byla v souvislosti s rozšiřováním šterkovny prozkoumána část zdejšího polykulturního sídliště (Lečbych 2017; 2020). Na dobře čitelné skryté ploše byla rozpoznána a prozkoumána jedna jáma zahloubená do písčitého podloží s poměrně početným souborem keramiky. Vzhledem k víceméně pravidelnému obdélnému půdorysu ji lze interpretovat jako pozůstatek zemnice náležící zdejšímu středohradištnímu osídlení.

Literatura

Lečbych, M. 2017: Moravský Písek (okr. Hodonín).

Přehled výzkumů 58(2), 224.

Lečbych, M. 2020: Moravský Písek (okr. Hodonín).

Přehled výzkumů 61(1), 177.

Summary

One early medieval settlement feature was unearthed during a rescue excavation in 2021 in Moravský Písek (Hodonín District).

Marek Lečbych

Moravský Písek (okr. Hodonín)

„Podluží“, parc. č. 5432/21.

Mladohradištní období (RS4). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.002488313N, 17.341361248E

Záchranný výzkum proběhl na posledním archeologicky pozitivním úseku 5508 stavby dálnice D55 zasahujícím již do okresu Hodonín v délce cca 950 m. V severní části tohoto úseku dominovala komponenta sídliště povelkomoravského období čítající několik desítek převážně rozměrnějších objektů rozmístěných na poměrně velké ploše od Pískovny firmy Javorník až po nevýrazné návrší v trati „Podluží“. Zastoupeny byly však i starší nálezy (Popelka et al. 2022).

Literatura

Popelka, M., Lečbych, M., Paulus, M. 2022: Moravský Písek (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 63(1), 169.

Summary

Traces of the post-Great Moravian settlement, including tens of subsurface features, were recorded during the D55 motorway construction (5508 section) in Moravský Písek (Hodonín District) in 2021.

Miroslav Popelka, Marek Lečbych, Martin Paulus

Mutěnice (okr. Hodonín)

„Hrubé Kapánsko“, parc. č. 13178.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -574597.94, -1195033.90; -574700.94, -1195194.29; -574661.83, -1195208.43; -574575.58, -1195045.39

V průběhu roku 2021 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předstihový výzkum před plánovanou výstavbou VTL plynovodu Moravia v jihozápadní části polní tratě „Hrubé Kapánsko“. Dosud neznámá lokalita byla identifikována na základě výsledků systematické terénní prospekce trasy zamýšleného plynovodu realizované v roce 2013 (Hlas et al. 2014). Dotčený prostor se nacházel v nadmořské výšce 190–199 m na temeni a jihozápadním svahu jihozápadního výběžku členitého návrší (kóta 206,9 m n. m.), které se rozkládá mezi silnicí Čejkovice – Mutěnice a železniční tratí Čejč – Mutěnice. Jihozápadní úpatí výběžku je lemováno jednou ze zdrojnic bezejmenného levého přítoku Mutěnického potoka.

V rámci skryté plochy o rozloze zhruba 0,57 ha bylo zaznamenáno celkem 58 zahloubených objektů, z nichž naprostá většina představovala pozůstatky raně středověkých sídlištních aktivit. Především se jednalo o základy devíti menších domů čtvercového či obdélníkového půdorysu s podlahou částečně zapuštěnou do svažitého terénu, které byly zpravidla opatřeny po obvodu křivou konstrukcí a v jednom z rohů kamenným otopným zařízením. Pomineme-li indiferentní jámy bez možnosti bližší funkční interpretace, pak strukturu osady dále tvořily objekty výrobního či hospodářského charakteru, jako jsou hliněné pece se dny někdy vyloženými kameny a charakteristické zásobní jámy hruškovitého profilu s plochým, popřípadě prohnutým dnem.

Nejzajímavější nálezové situace poskytly dvě hluboké zásobní jámy umístěné nedaleko od sebe poněkud stranou od jádra lokality. V zásypu první z nich byla objevena lidská kostra v nepietní poloze na levém boku, na níž spočíval ještě celý psí skelet (obr. 55). Druhá zásobní jáma pak obsahovala pozůstatky hned několika dospělých psů i štěňat, pod nimiž ležela ještě kompletní kostra husy (obr. 56). Podobné deponování lidských a zvířecích ostatků v zásobních jamách bylo popsáno také na dalších soudobých sídlišťích na Moravě (Měřínský 1984; Drozdová, Šedo 2004; Benech 2021), přičemž nejčastěji se uvažuje o nábožensko-rituální (symbolické oběti), nebo praktické interpretaci (mrchoviště).

Literatura

Benech, J. 2021: Včasnostředověké sídlisko v Brně-Medlánkách.

Přehled výzkumů 62(2), 23–78. DOI 10.47382/pv0622-04.

Drozdová, E., Šedo, O. 2004: Úvodní informace o objektu 6/86

s pohozenými lidskými a zvířecími kostrami z doby velkomoravské v Letonicích. In: V. Hašek, R. Nekuda, M. Ruttikay (eds.): *Ve službách archeologie V. Sborník k sedmdesátinám RNDr. Emanuela Opravila, CSc.* Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Geodril Brno, Archeologický ústav SAV Nitra, 223–235.

Obr. 55. Mutěnice. Lidský a psí skelet v zásypu zásobní jámy. Foto M. Přichystal.

Fig. 55. Mutěnice. Human and dog skeletons in the storage pit filling. Photo by M. Přichystal.

Obr. 56. Mutěnice. Psí skelety v zásypu zásobní jámy. Foto M. Přichystal.

Fig. 56. Mutěnice. Dog skeletons in the storage pit filling. Photo by M. Přichystal.

Hlas, J., Kiecoň, M., Zezula, M. a kol. 2014: 6114/Moravia – VTL plynovod. Zpráva o terénní prospekci a identifikaci archeologických lokalit I-III. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202100524 [cit. 2022-11-04]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202100524>.

Měřínský, Z. 1984: Sídlištní objekty, jámy, kúlové jamky a žlábký prozkoumané při výzkumu velkomoravského pohřebiště u Velkých Bílovic (okr. Břeclav). *Archaeologia historica* 9, 39–64.

Summary

In 2021, a rescue excavation was carried out before the construction of the Moravia high-pressure gas pipeline in Mutěnice (Hodonín District). The site yielded 58 subsurface features, most of which documented early medieval settlement activities, including nine smaller semi-sunken huts – post-built structures – with stone ovens, and production and other non-residential features. One storage pit contained a non-ritual deposition of a human skeleton with a complete dog skeleton laid above (Fig. 55). The second storage pit contained the remains of several adult dogs and puppies, and a complete goose skeleton (Fig. 56).

Michal Přichystal

Mutěnice (okr. Hodonín) „Hrubé Kapánsko“.

Raný středověk, středověk, novověk. Pohřebiště, ojedinělé artefakty. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9134889N, 16.9771083E

Při odkryvu lokality 02/05 v trati „Hrubé Kapánsko“ bylo v roce 2021 odkryto přes 30 zahloubených objektů, z nichž pochází pouze nepočtený keramický materiál datovaný obecně do pravěku. Na výrazném malém návrší byly odkryty půdorysy hrobů z doby hradištní. Pohřebiště v této poloze bylo zjištěno při výkopu rýhy pro plynovodní potrubí v roce 1973 (Klanica 1974), systematicky plošně prozkoumáno bylo v roce 1979 (Kavánová 1982). Zásypy již vykopaných hrobů tak byly nyní pouze povrchově začištěny a zaměřeny a byla provedena fotodokumentace celého pohřebiště z dronu (obr. 57). Rozměry nově provedené skřívky přesahovaly plochu výzkumu z roku 1979 jen nepatrně, a proto další hroby objeveny nebyly.

Při detektorové prospekci v místě pohřebiště byly nalezeny dvě mince – rakouské feniky, které je možné datovat do 1. poloviny 13. století.

Literatura

Kavánová, B. 1982: Slovanské pohřebiště v Mutěnicích, okr. Hodonín. *Archeologické rozhledy* XXXIV(5), 504–520.

Klanica, Z. 1974: Slovanské hroby u Mutěnic (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 1973, 68–69, 201.

Summary

A Middle Hillfort burial ground was unearthed in 2021 during the rescue excavation conducted on the route of the Moravia high-pressure gas pipeline in Mutěnice (Hodonín District). The cemetery had already been discovered in 1973 and systematically examined in 1979 (Fig. 57). Two pfennigs from the first half of the 13th century were found nearby.

Ivan Čížmář, Michal Přichystal